

# Az őszi munkák sikere a jó üzemszervezésen múlik

## Ülésezett a megyei operatív bizottság

Tegnap, csütörtökön délután Szegeden ülésezett a megyei mezőgazdasági operatív bizottság dr. Paczok István, megyei tanácselnök-helyettes elnökletével. A tanácskozásnak és a hozott határozatoknak rendkívüli jelentősége lehet, hiszen október 20-át mutatja a naptár és az őszi mezőgazdasági munkákkal a legtöbb szövetkezetben elmaradtak.

Dr. Kovács Lajos, a megyei pártbizottság osztályvezetője elmondotta, hogy a honvédségi egységek parancsnokai engedélyt kaptak, igény esetén katonák segíthetnek a betakarításban, ünnepnapokon, vasárnapokon és szombat délutánokon. A termelőszövetkezeti KISZ-szervezetek vegyék fel a kapcsolatot a honvédségi KISZ-szervezetekkel és a helyi tanácsnál is jelentésük beígnyüket, ha társadalmi segítségre van szükség. A tanács szerepe, hogy több közös gazdaság esetén, döntően arról, melyikben van nagyobb szükség a gyors segítségre.

Azokban a gazdaságokban, ahol társadalmi segítséget vetnek igénybe, jobban szervezzék meg a munkát és készüljenek fel a fiatalok fogadására, munkaszünetet, szállítóeszközöket bocsássanak rendelkezésükre és legyen felelős személy, aki irányítja a betakarítást. Sándorfalván történt meg, hogy amíg vasárnap a társadalmi munkások segítettek az őszi munkákban, a tévesztetők „nem szakították meg magukat” a közösen. Inkább a háztájiban tevékenykedtek.

Kakuszi László, a megyei pártbizottság munkatársa ismertette, hogy minden megyei középiskola további négy napot vesz részt a betakarításban, ha van igény. A szegedi egyetemnek és főiskolának is szívesen rendelkezésre állnak szombaton és vasárnapokon, sőt azok az évfolyamok, amelyeknek valamelyik munkanapon nincs foglalkozása, a KISZ-szervezet irányítása mellett segít a betakarításban. A termelőszövetkezetek vezetőinek kezét senki sem fogja meg, és nem intézkedik helyettük. Az idei őszi sikere az üzemi intézkedéseken múlik.

Király Ferenc, a Közép-magyarországi Pincegazdaság Csongrád–Szolnok vidéki üzemének igazgatója a szüretretről számolt be, ami 76 százalékra áll. A kisebb gaz-

daságok befejezték a szőlő szedését, némely szövetkezetben viszont nagyobb területeken maradt még kint szőlő. A pincegazdaság szombaton és vasárnap is átveszi a szállítványokat, de kérésre, hogy a termelőszövetkezetek előre jelezzék, melyik pincészethez szállítanak és szervezzék meg jól, mert az elmúlt vasárnapon is várták az átvevők a szőlőt, de a szállítás elmaradt.

A kukorica betakarítása gondot okoz. Történt előrelépés az adapteres kukoricakombájnok alkalmazásával, de az új termés szárítása lassú. Az új szárítóknál fokozni kell a teljesítményeket és más megyékből hozni szárítókot, ha ez szükséges. Eddig tíz tévesztelt a 30 százalékos dotáció felhasználásával, és épít tárolóhelyet, ami egyben azt jelenti, hogy megyékben 1350 vagonnal bővült a kukorica tárolására

alkalmas hely. A deszki Maros Tsz is ezek között található.

A megyei operatív bizottság korábbi intézkedéseit, határozatait is felülvizsgálva, örvendetes változás tapasztalható például az üzemanyag-ellátásban. Javasolja, hogy több vállalatot; vízügy, vizgazdálkodási társulatot stb. keressenek meg, és a nehéz lánctalpas erőgépeket kérjék el, ezekkel mind a szántást, mind a betakarítást meggyorsíthatják. A TE-SZÖV-ök sokkal több segítséget adhatnak a tévesztetőknek, különösen a gépi kapacitás felmérésében, az átcsoportosításban.

A megyében működő feldolgozó- és feldolgozóvállalatok fogadják a termést, az őszi betakarítás, az őszi munkák sikere a jó üzemszervezésen múlik.

Sz. L. I.

## Országos DH-konferencia Újabb vállalatok a DH-munkarendszerben

Új, jelentős állomáshoz érkezett a Dolgozó Híbatlanul-munkarendszer magyarországi elterjedése, fejlődése. Újabb huszonegy vállalat határozta el, hogy 1973. január 1.-vel bevezeti. Vannak közöttük olyan gyáróriások, mint a Dunai Vasmű, a Lenin Kohászati Művek, a Ganz-Mávg, a Magyar Kábelművek és a Csepel Autógyár.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium, a Vas-, Fém- és Villamosenergia-ipari Dolgozó Szakszervezete, a Magyar Szabványügyi Hivattalal együttműködve csütörtökön Salgótarjánban országos tanácskozást és tapasztalatcserét rendezett a DH-munkarendszert bevezető vállalatok igazgatóinak, párt-, szakszervezeti- és ifjúsági vezetőinek részvételével.

A Dolgozó Híbatlanul-munkarendszert hazánkban először 1970-ben vezette be tizenegy vállalat. Még abban az évben további tizenkettő, 1971-ben pedig huszonegy csatlakozott. A jövő év januárjától felsorakozó újabb huszonegy vállalattal a DH-munkarendszert alkalmazó

KGM-vállalatok száma ötvennégyre emelkedik.

A Szovjetunióban, de egyes tőkésállamokban is már korábban bevezetett munkarendszer gyors magyarországi fejlődése volta-keppen nagyon meggyőző vállalati eredmények hatására bontakozott ki. A hazánkban „úttörő” Villamos-szigetelő és Műanyaggyárban például két év alatt több mint tízenyolcmillió forint megtakarítás származott a veszteségforrások megszüntetéséből, a minőség javításából, ezzel párhuzamosan jelentősen megnőtt a vállalati nyereség is. Az sem véletlen, hogy az országos tapasztalatcsere színhelyeül Salgótarjánt választották. A Salgótarjáni Kohászati Üzemek — ahol az első tizenegy vállalat között vezették be a DH-munkarendszert — ki-tűnt az előkészítés példás megszervezésével.

Az egész napos salgótarjáni DH-tanácskozás konzultációval és Koltaj Endrének, a Vasas Szakszervezet titkárának zárszavával ért véget. (MTI)

## Topogás a „hálapénz” körül

Nem vagyunk elég kitartók némely küzdelmeinkben. Egyszer-egyszer égig csap a haragunk bizonyos torz társadalmi tünetek ellen, de miután jól kiátkoztuk magunkat, újra belerázódunk a hibákkal való együttélésbe. Néha még az is megessik, hogy egyszermind keresztet vetünk az ügyre, feladjuk a harcot.

Valami ilyesmit érzek például abban a „szemléletfejlődésben” is, ami nálunk az utóbbi években az orvosi „hálapénz” körül kialakult. Ha már nem sikerült olyan változást elérni, hogy kiiktassuk az életünk-ből ezt a fogalmat — majdnem legalizáltuk. Legfőbb félreértéseink alapja ebben a magatartásunkban az Orvosi Rendtartás, amely nem állít tilalomfát; nem tiltja meg az orvosoknak, hogy betegeiktől a kezelés után ajándékot vagy „hálapénzt” elfogadjanak.

Egy szükségű rendtartástól nem lehet feltétlenül elvárni, hogy mindenben rendelkezék, jóllehet ilyen sarkalatos kérdést megkerülni sem illendő. De mégis csak innen kell elindulni a témával, ha azt olvassuk egy hivatalos kórházi vizsgálat jegyzőkönyvében — amelynek summája a városi tanács végrehajtó bizottsága elé került —, hogy: „A kórházban a közvéleményben meglehetősen elterjedt és egyre gyakrabban elhangzó vélemény, hogy a kórház egyes osztályain szinte kötelező a hála és a köszönet anyagiakban történő kifejezése az osztály főorvosánál, ennek ellenére nem lehetett bizonyítani, hogy bárki is a beteg kezeléséért vagy előnyök biztosításáért fogadott volna el anyagi jutalmat. Nem tartjuk helyesnek, hogy bizonyos körökben szinte propagandaszzerűen hangoztatják az ajándék- vagy „hálapénz” elfogadásának megengedettséget, és sokkal kevésbé az Egészségügyi törvénynek az etikai helyzet javítását célzó tendenciáját.”

Ne tessék most mindjárt valami drasztikus dologra gondolni! Semmi goromba, etikailag durva esetről nem győződött meg senki, pedig alaposan körüljárták ezt a témát. A vizsgálat végső összegezésében ez áll: „A kórházban ezen a területen kizárólagos esetek nincsenek, a közismerten magasabb jövedelemmel rendelkező orvosok (elsősorban főorvosok) nem lépik túl, bár teljes mértékben kihasználják a Rendtartás adta lehetőségeket.”

A „hálapénz” körüli rövid topogás (messzire úgy se jutunk vele!) tehát első-sorban spekulatív pályán történik, szinte teljesen önkényes kérdésekkel. Kérdezhetjük mindjárt azt: miért nem bizonyítható? Én szívem szerint úgy válaszolnék: azért, mert senki sem akarja bizonyítani. Ha egyszer nem tiltja a Rendtartás... — az etikai bizottság a köznapi, egyszerű és szolid esetekkel nem foglalkozik. A beteg? Ha valóban olyan az anyagi helyzete, hogy nem viseli meg a pénztárcáját, de amúgy is, őszintén is hálás — vajon miért foglalkozna tovább a dologgal? Ezzel pedig már be is zárult a kör. Két ember között bizalmasan és diszkrétan intézett ügy ez — és nem is feltétlenül befejezett ügy. Hiszen máskor is kiújul a baj; máskor is lesz valami egészségi panasz; milyen jó lesz bizalommal, ismerősen visszamenni. Talán emlékezni fognak...

Sokkal több ága van annak a kérdésnek: miért gondolják az emberek, hogy adni kell? Honnan veszik? Beteg a beteg-től?... Hallottam, tapasztaltam körte-remben: még „árjegyüket” is sügnak

egymásnak. „Tudják”, kit kell kenni, és mennyivel; mikor és hogyan kell átadni; elhitetik és bebeszélik egymásnak. Aki nem tud adni, hallgat róla, és röstelkedik magában. Pedig nagyon sok beteg van ilyen is. Az egyik elvből, a másik anyagi helyzete miatt nem követi a szokást. Vannak intézmények, ahol a vezető végtelenül szigorú és elvárja kollégáitól, hogy tartózkodjanak a „hálapénz” elfogadásától. Eről is tudnak a betegek. De előfordulhat ráutaló magatartás is. Mindkettőnek lehet csöndes reklámot csinálni.

A beteg logikája mégis érthető, ha hamis is. Úgy gondolja, hogy a „hálapénz-ze” különleges bánásmódot, speciális kezelést és gyógyszereszt, hamarabb és eredményesebb gyógyulást vált meg magának. Hányszor odasúgja az orvosnak: „Nekem mindent megér a gyógyulásom...” — vagy: „Nem leszek hálátlan...” Pedig egyszer már jó lenne tudni mindenkinek, hogy az állami gyógyintézetekben ez nem megy. Egy árva gyerekkért, egy állami gondozottért éppen úgy megtesznek a tudomány mai állása szerint mindent, mint egy fizetőképes iparosért. Az ajánlgató beteg erkölcsé sem makulátlan tehát. A mi egészségügyi gondoskodásunkban nem a „hálapénz”, hanem a beteg valóságos szükségletei határozzák meg a kezelést, a gyógyszereszt, mindent.

S ha már a Rendtartástól az erkölcs-höz kanyarodtunk, ugyanez az erkölcs érvényes az orvosra is. Ez az erkölcs pedig egyértelműen ellene szól a „hálapénznek”. Egészségügyi szakemberek fogalmazásában idézem a már emlegetett jelentést: „A »hálapénz« olyan jövedelem, amely mögött nincs munka. Az orvos közalkalmazott, munkájáért az állam bért fizet. A hivatalos munkaidején belül szerzett extrajövedelem rezi nélkül biztosíthat aránytalanul magas bevételt, és nem kívánatos jövedelmi aránytalanságokhoz, ezzel társadalmi igazságtalansághoz vezet. Népköz-társaságunk Alkotmányja biztosítja polgárainak az ingyenes orvosi ellátást. Tévedés azt hinni, hogy a betegek szívesen, szinte »erőszakkal« adnak nagyobb összegű hálapénzeket. Ha ez így lenne, akkor nem lenne különbség ebből a szempontból egyes osztályok között. Ezzel szemben közismert, hogy a legnagyobb mérvű, illegális jövedelemre a sebészeti típusú osztályok orvosi tesznek szert, melyek között tartósan »előkelő« helyet töltnek be a nőgyógyászati osztályok. Ez csak úgy lehetséges, ha az osztályon olyan légkör van, amelyben a beteg vagy hozzátartozója kiszolgáltatottnak érzi magát; fizet, mert mások is azt teszik, és ő sem akar rosszabb ellátást.”

Nagyjából ezzel körül is topogtuk a témát. Újat nemigen sikerült föl-találni — ám régi igazságokat sem fölösleges és hiábavaló mondogatni, hát-ha mind többen rájönnek a nyitjukra; s hátha e felismerés mind több embert rá-ébreszt: valóban nem vagyunk elég ki-tartók bizonyos küzdelmeinkben. Hogy mégis markánsabb legyen ez a küzdel-münk, a városi tanács végrehajtó bizott-sága tegnapi ülésén úgy határozott: az egészségügyi osztály vezetője „dolgozzon ki intézkedési tervet az etikai helyzet javítására, és azt évi munkatervébe összeállításánál vegye figyelembe”.

Szívesen látjuk, és szívesen propagáljuk majd ezt a tervet, mert sok és sokoldalú segítség kell a megvalósításához.

Sz. Simon István

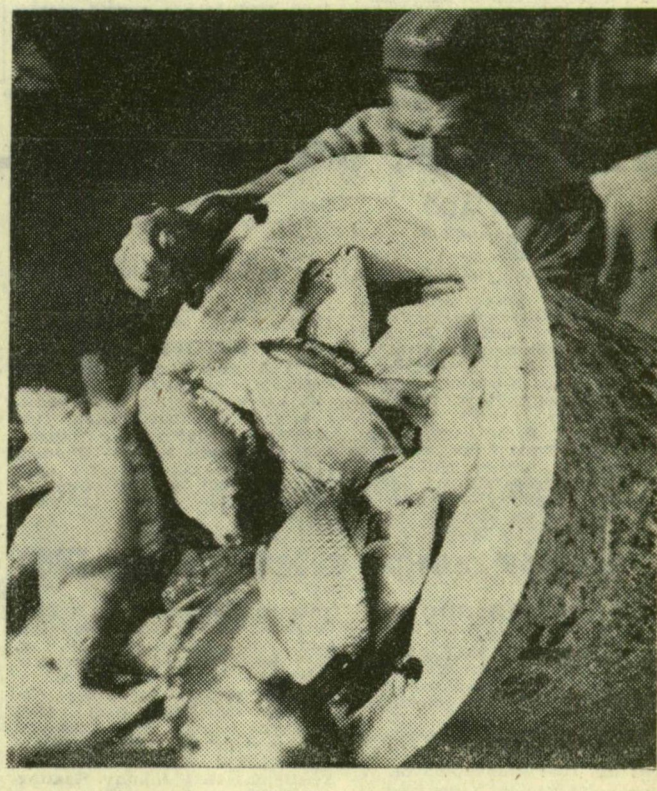
## Őszi halászat



Két brigád halásza napról napra Fehértót. Akik a sándorfalvi oldalon húzzák a hálót, kétszáz tíz mázsát fognak naponta



Ponty, növényevő amúr, pettyes busa, fehér busa nyűszög a hálóban, de mindig akad halászcárdák kedvelt esemegéjéből, a harcából is



Horváth Dezső felvételei

Osztályozzák a halakat. Egy részük külföldre indul, a többi hazai halcsarnokok áruja lesz, vagy azonnal, vagy később. Az ivadókok és az egynyáriak telelőbe kerülnek